

Forslag til endring av kodeverk "Reaksjonstyper" (OID=7497)

Kodeverk "reaksjonstyper" benyttes i dag hovedsakelig til å angi overfølsomhetsreaksjoner på legemidler ("CAVE"), dels også for å klassifisere andre viktige allergier.

Kodeverket benyttes i kjernejournal, e-resept og i en del journalsystemer. Kodeverket er beskrevet i rapport IE1006- Kjernejournal – kritisk informasjon – klinisk beskrivelse og kodeverk, utgitt av Direktoratet for e-helse.

Kodeverket er benyttet i kjernejournal siden 2013 og erfaringer ved bruken har avdekket noen svakheter ved kodeverket. I forbindelse med etablering av "Felles språk" basert på SNOMED-CT er disse svakhetene blitt ytterligere aktualisert og det er viktig å få avklart om kodeverket bør oppdateres før man etablerer et felles språk basert på SNOMED-CT.

Kodeverket benyttes både i kjernejournal og e-resept i kombinasjon med kodeverk for alvorlighetsgrad (OID=7520) som angir alvorligheten på en reaksjon. Det er imidlertid et problem at enkelte av kodene i reaksjonstype-kodeverket indirekte også angir alvorlighetsgrad (Eks.: "Alvorlig hudreaksjon, Mindre alvorlig hudreaksjon"). Når disse kodeverkene benyttes sammen vil det derfor kunne oppstå registreringer som egentlig er motstridende. Dette skjer ved at man registrerer eksempelvis en "alvorlig hudreaksjon", men samtidig angir alvorlighet til "mindre alvorlig". Når dette skal presenteres i en terminologi vil det gi en "mindre alvorlig, alvorlig hudreaksjon" som er selvmotsigende. I og med at det ikke er satt begrensninger på muligheten til å registrere slike kombinasjoner, har det fra 2013 blitt gjort en del slike selvmotsigende registreringer.

Det er derfor ønskelig å oppdatere reaksjonstypekodeverket ved å fjerne de "innebygde" alvorlighetsgradene og la alvorlighetsgrad helt styres av kodeverket for alvorlighetsgrader. Vi mener å kunne forsvare å gjøre disse endringene også på de eksisterende registreringene. Siden man aktivt må velge å endre alvorlighetsgrad fra det som automatisk angis når man velger reaksjonstype, mener vi at det er alvorlighetsgrad som er angitt med alvorlighetskodeverket som skal være den gjeldende og ikke den "innebygde" alvorlighetsgraden i navnet på reaksjonstypen.

Følgende koder foreslås endret:

3. "Alvorlig arytmi" – endres til "3. Arytmi (hjerterytmeforstyrrelse)"
9. "Angioødem / alvorlig generalisert urticaria" endres til "9. Angioødem / generalisert urticaria"
10. "Alvorlig hudreaksjon og 11. "Mindre alvorlig hudreaksjon" slås sammen til en kode "10. Hudreaksjon INA"
18. "Annen alvorlig reaksjon" og 19 "Annen mindre alvorlig reaksjon" slås sammen til "18. Annen reaksjon"

For kodene 10, 11 og 18,19 forventes det ikke at man mister informasjon ved å slå sammen disse kodene i og med at alvorlighetsgraden på alle reaksjoner er i tillegg ført i kodeverket alvorlighetsgrad. Alvorlighetskodeverket vil da styre angivelsen av alvorlighetsgrad i disse registreringene og vi unngår tvetydigheter som "mindre alvorlig annen alvorlig reaksjon".

Kodene 11 og 19 vil etter dette være inaktive kodeverdier. Kjernejournal API-ene vil i en overgangsfase kunne motta disse kodene, men vil for kode 11 returnere kode 10 og for kode 19 returnere kode 18. Man oppfordrer derfor alle lokale installasjoner om å oppdatere kodeverkene når man tar i bruk kjernejournal API-ene.

Tekstlig endring i noen kodebetegnelser

I arbeidet med enhetlig språk er det også fremkommet noen ønsker om mindre tekstlige endringer i kodenavn for bedre semantisk samstemming med andre kodeverk og bedre samsvar med hvordan kodene i praksis benyttes.

4. "Larynxødem" endres til "Obstruksjon i øvre luftveier (inkl larynxødem)"
5. "Astma" endres til "Obstruksjon i nedre luftveier (inkl astma)"

Nytt kodeverk "Reaksjonstyper" (OID=7497)

Kodeverdier

1	Anafylaktisk reaksjon
2	Blodtrykksfall
3	Arytmi (hjerterytmeforstyrrelse)
4	Obstruksjon i øvre luftveier (inkl larynxødem)
5	Obstruksjon i nedre luftveier (inkl astma)
6	Uspesifisert tung pust
7	Redusert bevissthet/forvirring
8	Generaliserte kramper
9	Angioødem/generalisert urticaria
10	Hudreaksjon INA
11	(inaktiv kode)
12	Irritasjon i slimhinner
13	Oppkast, diaré, magesmerter
14	Nyresvikt/reduert nyrefunksjon
15	Blodaplasier/bloddysplasier
16	Leversvikt/reduert leverfunksjon
17	Rhabdomyolyse
18	Annen reaksjon
19	(inaktiv kode)
20	Ukjent reaksjon